

بررسی رابطه اقلیم آسایش گردشگری و عایق حرارتی پوشاک با استفاده از شاخص CLO و تاثیر آن بر ساخت ساز شهری در شهرستان کوهرنگ

فرشته خدادادی^{۱*}، امیر گندمکار^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی توریسم دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

Khodadadi_fereshteh90@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

Agandomkar2007@yahoo.com

چکیده

گردشگری یکی از بخشهای مهم اقتصادی است که توانسته است به عنوان یک صنعت پاک مطرح شود و ضمن افزایش درآمدهای ارزی در اقتصاد ملی، کمک شایسته ای به رونق اشتغال و ایجاد درآمدهای منطقه ای نیز بنماید. انسان برای برقراری تعادل حرارتی و آسایش گرمایی به شیوه های گوناگون به مقابله با محیط و شرایط آب و هوایی می پردازد مثلاً از غذا و پوشاک و وسایل گرمایی و مسکن مناسب برای کنترل دمای بدن خود استفاده می کند. بدیهی است که یکی از معیارهای مهم برای ایجاد تعادل حرارتی و در نتیجه منطقه آسایش، بکارگیری استانداردهای معماری و طراحی ساختمان برای افزایش یا کاهش دمای درون بنا می باشد. برای نیل به این منظور می باید عوامل مؤثر در درجه حرارت را بشناسیم و سپس با توجه به نیازهای حرارتی طرح و شکلی مناسب را انتخاب کنیم تا هم تعادل حرارتی و احساس آسایش به دست آید و هم هزینه های مربوط به دستگاههای حرارتی و برودتی به حداقل خود برسد. بنابراین طراحان، معماران، مهندسان و شهرسازان بایستی با توجه به موقعیت جغرافیای شهر مورد نظرشان موارد فوق الذکر را در نظر بگیرند. در راستای تحقق همین هدف در نتیجه ی انجام این تحقیق، با پهنه بندی اقلیمی منطقه مورد مطالعه می توان این امکان را به مهندسان داد که با شرایط اقلیم آسایش انسانی منطقه مورد مطالعه آشنا شوند و سپس با توجه به نیازهای حرارتی، طرح و شکلی مناسبی را در اجراییات خود انتخاب کنند. در این تحقیق از داده های آماری سالیانه سینوپتیک شهرستان کوهرنگ در یک دوره آماری از سالهای (۱۹۸۵-۲۰۰۵) استفاده شده است. مدل بکار گرفته شده در این تحقیق CLO می باشد. این مدل مقاومت نسبی در برابر انتقال گرما توسط پوشیدن لباس را نشان می دهد. یافته های تحقیق حاکی بر آن است که با تغییر در مقاومت حرارتی لباس بر اساس دمای هوای همراه، گردشگر می تواند به آسایش مورد نظر خود در آن شرایط اقلیمی دست یابد و همچنین طراحی مناسب ساختمان ها هم کمک شایانی در این زمینه دارد. با توجه به محاسبات انجام شده مشخص گردید که شرایط اقلیمی شهرستان کوهرنگ

در یک دوره زمانی نسبتاً طولانی در ماه های آوریل، می، جولای، اگوست و سپتامبر به انسان این اجازه را می دهد که بتواند از "پوشاک راحت" استفاده کند و از این قابلیت میتوان به خوبی در برنامه ریزی ها و طراحی های شهری استفاده بهینه نمود.

واژه های کلیدی: اقلیم آسایش گردشگری، شاخص clo، کوهرنگ، پوشاک، آب و هوا

مقدمه

بخوبی روشن است که گردشگری به عنوان یک نیروی محرکه در توسعه جهانی معرفی شده است و در میان فعالیت های بشر کمتر فعالیتی توانسته اینگونه به طور همزمان توجه اقتصاددانان، جغرافیدانان، متخصصان محیط زیست، روانشناسان، جامعه شناسان و محققان علوم سیاسی و مدیریت را به خود جلب کند (آدریان پور، اقتصاد سفر و جهانگردی، ۱۳۷۹). بدون استثناء تمامی جنبه های حیات کلیه موجودات متأثر از وضعیت محیطی است و وجود انسان و پراکندگی جمعیت در زمین رابطه مستقیمی با ساختار اقلیمی محیط زمین دارد. اقلیم به خودی خود بر بسیاری از ارکان زیستی انسان، همچون شکل سرپناه و مجتمع زیستی، نوع خوراک و پوش و ... تاثیر عمده می گذارد. از عواملی که تفاوت میان انسان و موجودات دیگر را عیان می نماید، نظارت و احاطه بر اقلیم اطراف خود و بکارگیری حداکثر ظرفیت های موجود است. در زمینه ی معماری و شهرسازی بحث اقلیم آنچنان عمده است که می باید اصول و مبانی آن از مقیاس کلان تا خرد در حافظه ی دائمی معماران و طراحان محیط های مصنوع قرار گیرد.

درک صحیح آنچه که انسان را در شرایط آسایشی در ساختمان حفظ می کند در حقیقت نقطه شروع به کارگیری منطقی انرژی است. ایجاد شرایط آسایشی در ساختمان در ارتباط مستقیم با دانش و آشنایی دست اندرکاران با مسوولیت های مختلف از قبیل برنامه ریزی، طراحی، مشاوره، ساخت، نظارت و سرمایه گذاری می باشد. تقاضا و مصرف انرژی در ساختمان به این علت اهمیت پیدا می کند که حفظ شرایط آسایشی و ایجاد محیط مناسب برای کار و زندگی انسان مستلزم انرژی است و شرایط مناسب برای ساکنین تابع عوامل محیطی مانند دما، رطوبت، سرعت هوا و میانگین دمای تشعشعی می باشد. هنگامی که دستیابی به شرایط مناسب در داخل ساختمان اهمیت پیدا می کند، معمولاً نظر یک فرد متفاوت از نظر دیگران می باشد. دما و شرایط آسایشی مناسب وابستگی به عواملی که در ارتباط با شرایط جسمی و روحی انسان از قبیل متابولیسم، لباس و پوشش سطح بدن، جثه، نرخ تبخیر از بدن، شلوغی و صدا می باشد. در یکی از تحقیقات انجام شده در آمریکا نشان داده است که تبخیر از بدن برای افراد مختلف تا حد شش برابر می تواند متفاوت باشد و این در حالی است که دامنه تغییرات اتلاف حرارت از طریق تبخیر از بدن انسان بسیار وسیع بوده و از یک هشتم تا سه چهارم از کل برای افراد مختلف فرق می کند.

در حقیقت طراحی متناسب بنا با شرایط اقلیمی و اتباع انرژی متضمن آسایش ساکنین است، و با دانش و احاطه بر محیط مصنوع، وضعیت محیطی و مصرف انرژی در مجموع آسایش انسان را در زیر سرپناه می توان فراهم نمود. از این رو، در